

ENTROPIJA

Jana Lulovska Mare Šuljak

Јана Луловска Маре Шулјак

ENTROPY

Јана Луловска е родена 1986 година во Скопје, Македонија.

Завршила Уметничка и Приложна Фотографија на Националната Академија за Театарска и Филмска Уметност “Крсто Сарафов” во Софија, Бугарија. Има реализирано самостојни изложби во Македонија, Бугарија и САД, а учествувала на повеќе групни изложби во Македонија, Бугарија и Белгија и на различни филмски/уметнички интернационални работилници и резиденци.

Покрај фотографија и сликарство, графичниот дизајн, Луловска е активна и во сферата на анимација.

Jana Lulovska was born in 1986 in Skopje, Macedonia.

She graduated Artistic and Applied Photography from the National Academy for Theatre and Film Arts "Krastyo Sarafov" in Sofia, Bulgaria.

So far, she's had solo exhibitions in Macedonia, Bulgaria and USA. She has participated in several group exhibitions in Macedonia, Bulgaria and Belgium and took part in various film/art workshops and residences.

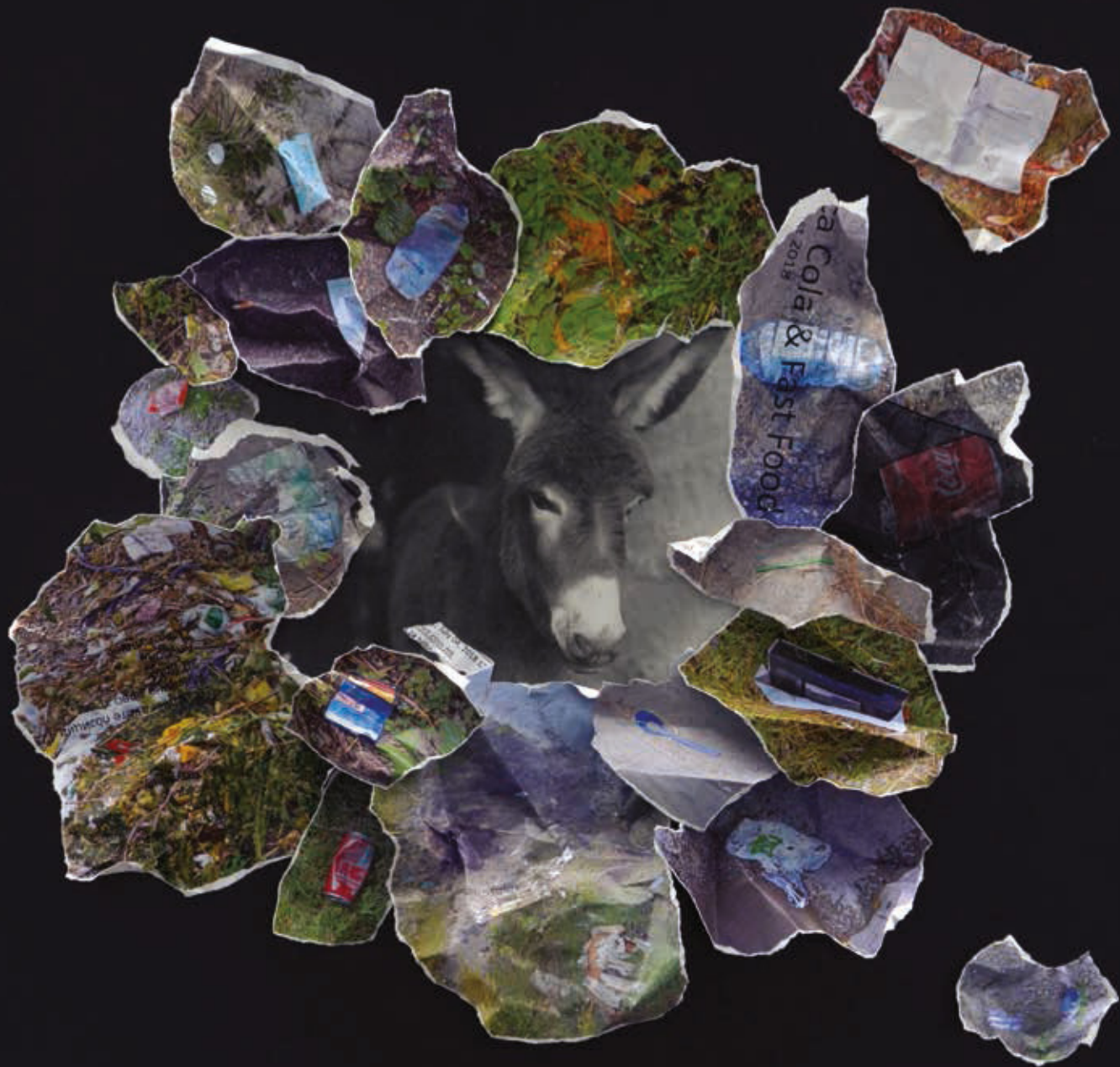
Along with photography, printmaking and painting, Lulovska works in the field of stop-motion animation.

Jana Lulovska ka lindur në vitin 1986 në Shkup, Maqedoni.

Ajo u diplomua nga Fotografi Akademike Kombëtare për Teatrin dhe Filmat "Krastyo Sarafov" në Sofje të Bullgarisë.

Deri më tani, ajo ka pasur ekspozita të pavarura në Maqedoni, Bullgari dhe SHBA. Ajo gjithashtu mori pjesë në disa ekspozita grupore në Maqedoni, Bullgari dhe Belgjikë dhe mori pjesë në seminare të ndryshme filmike / artistike punëtori dhe rezidenca.

Së bashku me fotografinë, printimin dhe pikturën, Lulovska është aktive edhe në fushën e animacioneve.

Mare Šuljak е мултимедијална уметница од Дубровник.

Магистрирала на Ликовната Академија во Загреб 2008 год.

Истата година станува член на ХДЛУ (Друштво на ликовни уметници на Хрватска). Од 2019 е член на ХЗСУ (Заедница на самостојни уметници на Хрватска).

Има учествувано на многубројни самостојни и групни изложби во Хрватска и во странство, како и на различни работилници и резиденции: Киргистан, 2018; Романија и Белгија, 2015.

Во 2013 нејзиниот дебитантен филм "Site Selection" беше избран за официјална конкуренција на Филмскиот фестивал во Оберхаузен и други филмски фестивали, а добитник е на награди: Втора награда на 44та Ревија на хрватски филм и видео (Ѓаково, 2012) и Дебитант на годината на Денови на хрватскиот филмски фестивал (Загреб, 2012).

Живее и работи во Загреб.

Mare Šuljak is an independent fine arts professional with a master degree in painting.

She is a member of the Croatian Association of Visual Artists (HDLU) and Croatian Freelance Artists Association (HZSU). She has participated in numerous solo and group exhibitions since 2001 in Croatia and abroad and took part in various workshops and residences programs: 'Yurta and the lake' Kyrgyzstan in 2018, 'Inside zone' Romania ibvn 2015 and 'Glo'art Belgium.

In 2013 her debut film "Site Selection" was selected for the Oberhausen Film Festival's official competition and for numerous other film festivals in Croatia and abroad where it received two awards – Second Prize at the 44th Review of Croatian film and video (Đakovo, 2012) and Debutant of the year on Days of Croatian Film Festival (Zagreb, 2012).

She lives and works in Zagreb.

Mare Šuljak është një artiste multimediale nga Dubrovniku.

Ajo fitoi një diplomë master në vitin 2008 në Akademinë e Arteve të Bukura në Zagreb. Po atë vit u bë anëtare e Shoqatës Kroate të Artistëve Vizualë (HDLU), kurse nga viti 2019 ka qenë edhe anëtare e Shoqatës së Artistëve të Përhershëm Kroatë (HZSU). Që nga viti 2001, ka marrë pjesë në ekspozita të shumta solo dhe të përbashkëta dhe në festivale filmi në vend dhe jashtë. Ajo ka zbatuar 3 projekte në kuadër të programeve të banimit në Rumani, Kirgistan dhe Belgjikë. Në vitin 2012, ajo fitoi çmimin më të mirë debutues në '21. Ditët e Filmit Kroat' për filmin "Zgjedhja e zyrave" me të cilin ajo u përfshi në konkursin e Festivalit të Filmit Oberhausen në vitin 2013.

Jeton dhe punon në Zagreb.

ЭНТРОПИЈА

Маре Шуљак / Јана Луловска

Изложбата под наслов „Ентропија“ на двете млади авторки - хрватската уметница Маре Шуљак и македонската уметница Јана Луловска, презентира дела создадени во рамките на уметничката резиденција “CreArt Скопје 2019”. Во однос на концептуалната основа авторките поаѓаат од теми кои се однесуваат на човековото современие, секојдневие, етика..., во контекст на човековата (не)минлива трага која останува во времето, врз природата и животната средина.

На рамниште на визуелна презентација, делата на Маре Шуљак се базираат врз алегоријата згради - луѓе, на претставувањето на убавината на грдото, како што во случајов е контрастот на фрагменти од напуштени стари индустриски згради и лица на стари луѓе. Таа ги поистоветува запуштените фасади на урбаните простори со релјефот на остарената човекова кожа, при што носителот на приказната - текстурата на зградите и на лицата резултира во архетип на распаѓањето, со симболично значење на структура од природата или, пак, апстрактен пејзаж.

Ликовно изведени во различен медиум, за зградите како основа авторката користи дигитално обработени фотографии печатени на хартија, а лицата се насликани, потенцирајќи го дуалитетот на објект/субјект, односно живата наспроти

ENTROPY

Mare Šuljak / Jana Lulovska

The exhibition "Entropy" of the two young female artists - the Croatian Mare Šuljak and the Macedonian Jana Lulovska - includes artworks made in the course of the artistic residency "CreArt Skopje 2019". As regards the conceptual grounds, the artists proceed from topics tackling the contemporaneity, everyday, ethics... in the context of human (un)changeable mark that remains in time, in nature and in the environment.

On the level of visual presentation, the artworks by Mare Šuljak are based on an allegory of buildings - humans, on showing beauty in the ugly, in this case through the contrast of fragments of abandoned old industrial facilities and old people faces. She levels the deteriorated facades of the urban spaces with the relief of aged human skin, where the storyline - the buildings and faces texture - ends in an archetype of decay with a symbolic meaning of the structure of nature or abstract landscape.

Artistically made in different medium, the buildings that serve as a backdrop are digitally mastered photographs printed on paper, while the faces are painted, which emphasizes the object/subject duality, that is, the animate opposed to the inanimate nature of the presented motifs. Even the way of elaborating the motif is symbolical - according to the artist, the faces are painted colored and abstract where the painting is a kind of "organic" presentation of the organic

ENTROPIA

Mare Šuljak / Jana Lulovska

Ekspozita e titulluar “Entropia” e dy autoreve të reja - artistes kroate Mare Šuljak dhe artistes maqedonase Jana Lulovska paraqet vepra të krijuara në kuadër të rezidencës së artit "CreArt Skopje 2019". Sa i përket bazës konceptuale, autoret nisen nga temat që lidhen me jetën njerëzore, jetën e përditshme, etikën ... në kontekstin e (jo) gjurmës që kalon në kohë, mbi natyrën dhe mjedisin.

Në nivelin e prezantimit vizual, veprat e Mare Šuljak bazohen në alegorinë ndërtesa - njerëz, në paraqitjen e bukurisë së të shëmtuarës, siç është në këtë rast është kontrasti i fragmenteve të ndërtesave të vjetra industriale të braktisura dhe fytyrat e të moshuarve. Ajo i njëjteson fasadat e shkatërruara të zonave urbane me relievin e lëkurës së plakur të njeriut të moshuar, me ç’rast bartësi i tregimit – tekstura e ndërtesave dhe fytyrave rezultojnë në arketipin e prishjes, me një kuptim simbolik të një strukture të natyrës ose të një peizazhi abstrakt.

Për artin e realizuar në medie të ndryshme, ndërtesat si bazë, autorja përdor fotografi digjitale të shtypura në letër, kurse fytyrat e tyre i piktururon, duke potencuar dualitetin e obјektit/subјektit. Përkatësisht natyrën e gjallë kundrejt natyrës së vdekur të motiveve të paraqitura. Madje edhe metoda e përpunimit të motifit është simbolike - sipas autores, njerëzit janë të pikturuar me ngjyra

неживата природа на презентираниите мотиви.

Во позадина на нејзината приказна, која го документаира и рефлектира стареењето и распаѓањето на човековото тело како функционален систем во релација со декомпонирањето на просторот на артифициелноста на напуштените згради, извира набљудувањето на влијанието на трансформациите условени од времето. Преку деконструираната појавност се назира стравот од смрт, немоќ, исчезнување под влијание на неизбежниот процес на ентропија на природата во минливото (не)присуство на човекот и во доживувањето на општеството генерално.

Делата на Јана Луловска го претставуваат лично нејзино доживување на загадувањето како еден од најгорливите проблеми на денешницата, на начин кој претставува процесирање на свеста за проблемот на минливоста, и изразено еколошки пристап кон штетното влијание на човекот врз природата. Како сведок на немерливото уништување од страна на човекот, таа ја одбира идеологијата на „нула отпад“ (“zero waste”) како единствено можен начин за евентуален спас на природата и човештвото. Оттука, делата ги изведуваче во манир на рециклирана уметност - колаж од стари црно-бели класични аналогно обработени фотографии на луѓе од различни возрасти и животни (изработени во текот на студентските денови) и колор принтови врз рециклирана хартија, аплицирани врз отпаден материјал.

matter - the faces, opposed to the image of the artificial, man-made, industrial creations - the facades, which are rendered inorganically/mechanically/digitally like prints on paper.

From the background of her story that documents and reflects aging and decaying of the human body as a functional system in relation to the decomposition of the space of the artificiality of the abandoned buildings emerges the monitoring of the influence of the time determined transformations. In the deconstructed semblance the fear of death, helplessness, disappearance is discerned under the influence of the inevitable process of entropy of nature in the transient (non)presence of man and in experiencing the society in general.

The works of Jana Lulovska reveal her personal attitude on pollution, as one of the most threatening problems of today, in a way that includes processing of the awareness of the issue of temporality and pronounced ecological approach to the harmful impact on man upon nature. As a witness of the immeasurable destruction by humans, she opts for the ideology "zero waste" as the only possible way of a possible rescue of nature and humankind. Therefore, she renders her works in a manner of recycled art - a collage of black/white classical, analogically mastered photographs of people of different ages and animals (made during her student days) and color prints on recycled paper applied on waste material.

Lulovska pays special attention to the contrast between the old, nostalgic black/white photographs of people and animals opposed

dhe në mënyrë abstrakte, ku piktura është mënyrë "organike" e paraqitjes së materies organike – personazheve, përkundrejt paraqitjes së veprave industriale artificiale të njeriut - fasadat, të cilat janë janë realizuar në mënyrë inorganike (makinë digjitale) përmes printimit në letër.

Në sfondin e tregimit të saj, i cili dokumenton dhe pasqyron plakjen dhe prishjen e trupit të njeriut si një sistem funksional në relacion me dekompozimin e hapësirës së artificialitetit të ndërtesave të braktisura, buron vëzhgimi i ndikimit të transformimeve të kushtëzuara nga koha. Përmes pamjes së dekonstruktuar, del në pah frika nga vdekja, pafuqia, zhdukja nën ndikimin e procesit të pashmangshëm të entropisë së natyrës në (mos)praninë e përkohshme të njeriut dhe në jetën shoqërore në përgjithësi.

Veprat e Jana Lulovskës paraqesin përvojën e saj personale të ndotjes si një nga problemet më të ngutshme të sotme, në atë mënyrë që përpunon ndërgjegjësimin për problemin e kalueshmërisë dhe qasjen e theksuar të mjedisit ndaj ndikimit të dëmshëm të njeriut mbi natyrën. Si dëshmitare e shkatërrimit të pamasë nga ana e njeriut, ajo zgjedh ideologjinë e "zero mbeturinave" si mënyrë e vetme e mundshme për shpëtimin eventual të natyrës dhe njerëzimit. Për këtë arsye, ajo veprat i realizon në manirin e artit të ricikluar - një kolazh të fotografive të vjetra të zeza e të bardha të përpunuara në mënyrë klasike të njerëzve të moshave dhe kafshëve të ndryshme të bëra gjatë ditëve studentore dhe fotografi me ngjyra të printuara në letrat e ricikluara të siguruara nga materialet e

Луловска особено внимание посветува на контрастот на старите носталгични црно-бели фотографии на луѓе и животни наспроти рецентните колор фотографии од ѓубре, потенцирајќи ја симболиката на минливоста на биолошкото присуство и природниот процес на деградација на органското и користа од него, наспроти трајноста и штетноста на индустриските производи/отпад/аноргански материи. Поставеноста на делата (со рамки обоени во боите на контејнерите за рециклирање) во просторот, нивната издвоеност со линеарна интервенција, и остатоците од рециклирана хартија, формираат инсталација која симулира реална средина од улицата во галерискиот простор.

Рециклирањето на фотографии/материјали/материи/дела кај неа воедно означува и рециклирање на мисли/идеи/идеологии/емоции, формирајќи своевиден еколошки систем заснован врз контемпоралација во однос на масовното производство и трансформацијата на природата во артифициелен свет. Со ова авторката иницира малку поинаква дискусија за проблемите на човештвото, конзумеризмот и загадувањето на природната средина во која живееме, како и потребата, начините и можните решенија за борба против овој алармантен проблем.

Делата на Маре Суљак и Јана Луловска кои се претставени на оваа изложба се наоѓаат во корелација и лесно се воочливи повеќе аналогии во нивните теми на интерес. Како

to the recent color photographs of garbage, pointing out the symbolic of the temporality of the biological existence and the natural process of degradation of the organic matter and its benefits against the persistence and the threat of the industrial products/waste/inorganic matter. The arrangement of the works (with frames painted in the colors of the recycling containers) in space, their partition with linear intervention and the remains of the recycled paper compose an installation that simulates a real street environment into the gallery showroom.

Her recycling of photographs/materials/materials/works also means recycling of thoughts/ideas/ideologies/emotions which compose a particular eco system based on contemplation on the mass production and the transformation of nature into an artificial world. Thus, the artist initiates a somewhat different debate on the problems of humankind, consumerism and the pollution of the environment we live in as well as the necessity, the ways and the possible solutions in the fight against this alarming problem.

The works of Mare Šuljak and Jana Lulovska shown at this exhibition are in correlation and they include several analogies in their topics of interest. The proceeding moment is, certainly, the awareness for the environment they live in where universal stories with humanistic dimensions are being developed. Although they reflect two different conceptual and artistic entities, each with a multilayered visual idiom of her own, translated through contemporary and mixed

mbeturinave.

Lulovska vëmendje të veçantë i kushton kontrastit të fotografive të vjetra nostalgjike zi-dhe-bardhë të njerëzve dhe kafshëve përkundër fotografive të fundit me ngjyra të mbeturinave, duke potencuar simbolikën e pranisë së përkohshme biologjike dhe procesin natyror të degradimit të materieve organike dhe dobinë prej kësaj, kundrejt qëndrueshmërisë dhe dëmit të produkteve (mbeturinave) industriale dhe substancave anorganike. Vendosja e punimeve (me korniza të pikturuara në ngjyrat e konteјnerëve për riciklim) në hapësirë, ndarja e tyre me ndërhyrje lineare dhe mbetjet e letrës së ricikluar formojnë instalimin që simulon një mjedis real nga rruga në hapësirën e galerisë.

Riciklimi i fotografive (materialeve, materieve, punimeve) gjithashtu nënkupton riciklimin e mendimeve (ideve, ideologjive, emocioneve), duke formuar një lloj sistemi ekologjik bazuar në meditimin në aspektin e prodhimit masiv dhe transformimin e natyrës në një botë artificiale. Me këtë, autorja inicicion një diskutim pak më të ndryshëm për problemet e njerëzimit, konsumerizmin dhe ndotjen e mjedisit natyror në të cilin jetojmë, si dhe nevojën, mënyrat dhe zgjidhjet e mundshme për ta luftuar këtë problem alarmues.

Veprat e Mare Šuljakut dhe Jana Lulovska të paraqitura në këtë ekspozitë janë në korrelacion dhe analoge në temat e tyre të interesit. Si pikënisje është sigurisht ndërgjegjësimi i mjedisit në të cilin jetojnë dhe nga të cilat zhvillojnë histori me dimension universal humanist. Edhe pse

појдовен момент секако е свеста за средината во која живеат и од која се развиваат универзалните приказни со хуманистичка димензија. Иако се одраз на два различни мисловни и авторски ентитети, секоја со сопствен повеќеслоен визуелен ракопис, пренесен низ современи медиуми и комбинирани техники, тие нудат поетски приказ на минливоста преку фрагменти од минатото и сегашноста за трагата која човекот/општеството ја остава позади себе. Низ концептуално близок пристап, тие визуелно рефлектираат повеќе перспективи на она што се случува во сегашноста, опоменуваат на невидената човекова леснотија при отфрлањето на она што е 'непотребно' и последиците од игнорантскиот однос кон природата. Реферирајќи на ентропијата како мерка за хаос во еден систем, и природата која презема доколку не постои систем, Шуљак и Луловска упатуваат на постоечките можности на избор и живот складен со природата.

Маја Чанкуловска-Михајловска

media, they offer a poetic image of temporality through fragments of the past and the present on the mark that men/society leave behind. Applying a conceptually adjacent approach, they visually reflect different perspectives of what is going on in the present, warning of the inconceivable human easiness in rejecting what is "unnecessary" and the consequences of the ignorant attitude towards nature. Referring to entropy as a measure of the chaos of a system and the nature that takes over in lack of a system, Šuljak and Lulovska point to the existing possibilities of choice and life in harmony with nature.

Maја Čankulovska Mihajlovska

pasqyrojnë dy subjekte të ndryshme konceptuale dhe arkitekture, secili me dorëshkrimin e tij shumështresor vizual, transportuar përmes medieve dhe teknikave të kombinuara moderne, ata ofrojnë një shfaqje poetike nëpërmjet fragmenteve nga e kaluara dhe e tashmja për të gjetur atë gjurmën që njeriu/shoqëria e lë prapa vetes. Përmes qasjes konceptuale, ato pasqyrojnë vizualisht perspektivat e shumta të asaj që po ndodh në të tashmen, duke riprodhuar lehtësinë njerëzore të paprecedentë në hedhjen poshtë të asaj që është "e panevojshme" dhe pasojat e qëndrimit injorant ndaj natyrës. Duke iu referuar entropisë si një masë e kaosit në një sistem dhe natyrën që ajo supozon nëse nuk ka sistem, Shuljak dhe Lulovska u referohen mundësive ekzistuese të zgjedhjes dhe jetës në harmoni me natyrën.

Maја Cankulovska-Mihajlovska

Ентропија, Маре Шуљак, Јана Луловска
Културно Информативен Центар - Скопје
Јуни, 2019

ISBN 978-608-214-144-2

Издавач: Културно Информативен Центар
За издавачот: Сермине Пурини, директор
Курактор: Мaja Чанкуловска-Михајловска
Превод на англиски: Марија Хаџимитрова Иванова
Превод на албански: Наци Османи
Дизајн: Маре Шуљак, Јана Луловска
Печати: FineArt Multimedia, Скопје
Тираж: 300

Изложбата е финансиски поддржана од Град Скопје.
Оваа изложба е дел од проектот CreArt Network of
Cities for Artistic Creation, поддржана од Европска
Унија преку програмата Creative Europe.

Entropy, Mare Šuljak, Jana Lulovska
Cultural Informative Center - Skopje
June, 2019

ISBN 978-608-214-144-2

Published by: Cultural Informative Center
Publisher: Sermine Purini, director
Curator: Maja Čankulovska-Mihajlovska
English translation: Marija Hadžimitrova Ivanova
Albanian translation: Naxhi Osmani
Design: Mare Šuljak, Jana Lulovska
Print: FineArt Multimedia, Skopje
Copies: 300

This exhibition is financially supported by City of Skopje. This
exhibition is part of the project CreArt Network of
Artistic Creation, supported by European Union through the
program Creative Europe.

Entropia, Mare Šuljak, Jana Lulovska
Cultural Informative Center - Skopje
June, 2019

ISBN 978-608-214-144-2

Published by: Cultural Informative Center
Publisher: Sermine Purini, director
Curator: Maja Čankulovska-Mihajlovska
English translation: Marija Hadžimitrova Ivanova
Albanian translation: Naxhi Osmani
Graphic design: Mare Šuljak, Jana Lulovska
Print: FineArt Multimedia, Skopje
Copies: 300

Kjo ekspozitë përkrahët financiarisht nga Qyteti i Shkupit. Kjo
ekspozitë është pjesë e projektit të CreArt Network of Cities for
Artistic Creation, i mbështetur nga Bashkimi Evropian përmes
programit të Creative Europe.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

CreArt
NETWORK OF CITIES FOR
ARTISTIC CREATION

КУЛТУРНО
ИНФОРМАТИВЕН
ЦЕНТАР-СКОПЈЕ

Artkomas

AVEIRO
Câmara Municipal

CLERMONT
FERRAND

COMUNE DI GENOVA

KATOWICE
dla odmiany

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA

Ayuntamiento de
Valladolid
Fundación Municipal de Cultura

Rouen

LUBLIN 2017
700th
ANNIVERSARY
OF THE CITY

Liverpool
City Council